Na návšteve v Agromarte, a.s. Trakovice

Bez vody niet civilizácie

Keď sme ešte v marci navštívili poľnohospodárskych podnik v Trakoviciach s kamerou a mikrofónom, tamojší pestovatelia akurát sadili zemiaky. Bolo to práve v období, keď sa poľnohospodárske podniky rozhodovali, či sa zapoja do aktuálnej výzvy na závlahy a ak áno, s akými odvážnymi projektami podporia pripravovanú revitalizáciu závlahových sústav na Slovensku.

Bez závlah sme stratení

Práve poľnohospodársky podnik Agromart Trakovice patrí k tým, ktoré sa rozhodli pokračovať v obnove tak potrebných závlahových systémov. Podľa Petra Martinoviča je ich cieľom udržať závlahový systém, ktorý bol na trnavskej tabuli postavený niekedy v 70.-80. rokoch minulého storočia.

„Sústava má okolo 30-40 rokov. Hoci bolo toto dielo nadčasovo vybudované, napriek tomu ho potrebujeme zmodernizovať a revitalizovať, aby sme ho ešte dlho udržali funkčné,“ uvádza ako dôvod modernizácie P. Martinovič.

Poľnohospodári sa na projekt pripravovali už niekoľko rokov, ale výzva bola v minulosti zrušená. Keďže prevádzkujú závlahový systém na rozlohe cca. 10-tisíc ha, chcú urobiť maximum pre jeho zachovanie aj v budúcnosti. Sústavu navyše využívajú aj iné podnikateľské subjekty.

„K nám sa pripájajú aj ďalšie poľnohospodárske podniky v tunajšej oblasti. Spomeniem napríklad Bučany, Malženice, Jaslovské Bohunice, Bohdanovce a ďalšie. Úžitok zo závlah majú aj niektorí ovocinári. Tam, kde bola pôda a voda, civilizácie vznikali a zanikali. Platilo to v minulosti, platí to dnes a platiť to bude aj v budúcnosti. Zmena klímy tu nastala. Voda je limitujúcim a intenzifikačným faktorom číslo jeden a intenzívne kultúry – osivová kukurica, zemiaky, zelenina a ovocie - sa bez dodanej vody dnes už robiť nedajú,“ dodáva Peter Martinovič.

Podnik hospodári na 2600 ha ornej pôdy. Pestuje cukrovú repu (300 ha), osivovú kukuricu (200 ha), kukuricu na siláž (300 ha) a už spomínané zemiaky na výmere 250 ha. Zvyšnú časť plochy zaberajú olejniny a obilniny. Oziminy prezimovali v dobrej kondícii a z ich vzhľadu a sýtej zelenej farby mohli byť začiatkom jari trakovickí poľnohospodári spokojní.

Jarné práce bežali podľa harmonogramu. Pestovatelia chystali v marci pôdu pod cukrovú repu, zrovnávali plochy, rozhadzovali priemyselné hnojivá a vyvážali digestát z bioplynovej stanice. Nasledovala sejba cukrovej repy a následne kukurice.

Zemiaky s finalizáciou

Výsadba zemiakov bola práve v čase našej marcovej návštevy v plnom prúde. Sadbové zemiaky kvôli nevhodným prírodným podmienkam nepestujú, ale podnik ich nakupuje od partnerov zo Slovenska alebo Holandska, Nemecka či Českej republiky. Zemiaky pestujú na konzumné účely a na spracovanie.

„Začíname sa viac orientovať na finalizáciu zemiakov. Vyrábame z nich či už bielené zemiaky alebo zemiakové vločky, ktoré sa používajú na výrobu zemiakových knedlíkov alebo zemiakového chleba,“ naznačuje P. Martinovič.

Pre budúcnosť zemiakarstva je žiaduce, aby takýchto podnikov bolo o niečo viac. Pestovateľské plochy zemiakov totiž z roka na rok klesajú. Kým pred dvadsiatimi rokmi sa rozkladali na výmere približne 32,5-tisíc hektárov, v súčasnom období klesli na cca. 7,5-tisíc ha. Minuloročná nepriazeň počasia, kedy sa Európa pasovala s extrémnym suchom a vysokými teplotami, mala za následok nižšiu úrodu zemiakov a ich zdraženie v obchodoch, v našich podmienkach o 50%. Z dlhodobej perspektívy sa preto ukazuje ako nevyhnuté, aby pestovatelia minimalizovali riziko nedostatku zrážok a nižších úrod, napríklad aj zemiakov, práve modernizáciou závlahových sústav.

A práve poľnohospodári z Trakovíc patria k tým, ktorí sa na rozvoj zemiakarstva /a ďalších oblastí/ pozerajú aj z dlhodobého hľadiska. Veď klimatické zmeny nás dobehli, tak na čo čakať.